

Naistevastane kübervägivald: mis see on ja kuidas seda ennetada?

Ahistamine ja kübervägivald on probleemid, millega naised internetis sageli kokku puutuvad. Euroopa Parlament töötab aktiivselt selle kõrvaldamise nimel.



Mis on kübervägivald?

Vägivallal on erinevaid liike - psühholoogilisest vägivallast füüsiliseni. Psühhoogiline vägivald, sealhulgas sundimine, laimamine, sõnaline solvamine või ahistamine, võib toimuda nii internetis kui ka väljaspool seda.

Interneti ja mobiilsidetehnoloogiate levik ning sotsiaalmeedia laialdane kasutamine on [naiste ja tütarlaste vastu suunatud kübervägivalda](#) suurendanud.

Kübervägivald võib hõlmata sobimatute ja/või solvavate seksuaalse sisuga e-kirjade, teksti- või videosõnumite saamist, samuti solvavaid ja/või sobimatuid lähenemiskatseid suhtlusvõrgustikes.

Erilist muret tekitavad foto-, heli- või videomanipulatsioonid ehk süvavõltsingud, kuna nende peamiseks ohvriteks on naised (eelkõige alastipiltide loomine ilma kujutatud isikute nõusolekuta).

Sellistel rünnakutel võivad olla tõsised pikaajalised tagajärjed ning nende negatiivsed mõjud tähendavad märkimisväärseid kulusid kogu ühiskonnale, kuna need võivad takistada naiste aktiivset osalemist avalikus ja poliitilises elus.

2024. aastal avaldatud Eurobaromeetri uuring näitab, et enamik eurooplasi ei usu, et kübervägivald võib olla õigustatud. Umbes kolmveerand vastanutest ütles, et sotsiaalmeediasse postitatud sisu või arvamus ei tähenda, et naised peaksid leppima seksistlike, alandavate ja/või solvavate sõnumitega.

2014. aastal avaldatud Euroopa Liidu Põhiõiguste Ameti uuring näitas, et iga kümnes ELis elav naine on alates 15. eluaastast kogenud küberkiusamist.

Kübervägivald ja naised poliitikas

Naised on ELi riikides jätkuvalt alaesindatud nii poliitiliste otsuste tegemises kui ka erakondades. Selle üheks põhjuseks on poliitikas tegutsevate naiste vastu suunatud kübervägivald.

ELi naispoliitikud, -ajakirjanikud ja inimõiguste kaitsjad kogevad internetis rohkem avalikku väärkohtlemist kui nende meessoost kolleegid. Naispoliitikute vastu suunatud rünnakud ja väärkohtlemine on internetis laialt levinud, sest need toimuvad anonüümselt, jõuavad paljude inimesteni ning nende eesmärk on vaigistada ohvrit.

Uued ELi meetmed naistevastase kübervägivalla ennetamiseks

2024. aasta aprillis kehtestas EL esimesed naistevastase vägivalla tõkestamise eeskirjad, mis nõuavad karmimaid seadusi kübervägivalla vastu, ohvrite tõhusamat toetamist ja meetmeid vägistamiste ärahoidmiseks.

Reeglid annavad ka suunised selle kohta, kuidas käsitleda internetis toime pandud süütegusid, nagu isikliku teabe loata avaldamine ja küberliputamine. ELi riigid peavad oma siseriiklikud

õigusaktid direktiivis sätestatud nõuetega vastavusse viima hiljemalt 2027. aasta juuniks.

Uued eeskirjad täpsustavad ka raskendavaid asjaolusid, mille puhul määratakse süüteo eest karmim karistus. Näiteks on raskendav asjaolu see, kui süütegu pannakse toime avaliku elu tegelase, ajakirjaniku ja inimõiguste kaitsja vastu.

Samuti piiravad ELi eraelu puutumatuse kaitset käsitlevad õigusaktid kübervägivalda. [Digiteenuste õigusakt](#) kohustab digiteenuste osutajaid võitlema ebaseadusliku sisu levitamise, veebis leviva väärinfo ja muude ühiskonda ohustavate nähtuste vastu.

Parlament on vastu võtnud ka [tehisintellektimääruse](#). Määrus nõuab, et tehisaru abil loodud või muudetud pildid, audio- ja videomaterjalid (nn *deepfakes* ehk süvavõltsingud) tuleb selgelt märgistada.

Euroopa soolise võrdõiguslikkuse nädal 2024: naised digimaailmas

[2024. aasta soolise võrdõiguslikkuse nädal](#) keskendub teemale „**Naised digimaailmas**“, et juhtida tähelepanu internetis esinevale ahistamisele ja kübervägivallale.

Üritust korraldavad Euroopa Parlamendi komisjonid, delegatsioonid, fraktsioonid ja juhatus. [Tutvu ürituse kavaga](#).



Soolise võrdõiguslikkuse nädal on Euroopa Parlamendi algatus, mille eesmärk pöörata tähelepanu naiste õigustele.

Euroopa Parlamendi võitlus soolise võrdõiguslikkuse eest ELis

Parlament kaitses naiste õigusi kogu ELis. Seetõttu on parlament heaks kiitnud mitmed olulised õigusaktid selles valdkonnas: [soolise palgalõhe vähendamine](#), soolise diskrimineerimise kõrvaldamine, [ettevõtete juhtkonna soolise tasakaalu tagamine](#) ning naistevastase vägivalga vastu võitlemine.

Lisateave

[Loe rohkem soolise võrdõiguslikkusest ELis](#)